

MUAMMOLI MASALA VA TOPSHIRIQLAR:

- **1.** Quyidagi bul funksiyalariga teng kuchli boʻlgan Jegalkin koʻphadini nomaʻlum koeffisientli koʻphad usuli bilan toping:
 - 1) $x'(yz' \lor y'z)$;

2)
$$(x \rightarrow (y \rightarrow z'))(yz' \rightarrow x);$$

3)
$$(x+1)(y+1)z' \lor yz;$$

4)
$$x'z' \vee (x'y \vee xy') z$$
;

5)
$$x'z' \lor (x'z \lor xz')y \lor xy'z'$$
.

Yechim:5)
$$F(x,y,z) = x'z' \lor (x'z \lor xz')y \lor xy'z' = a \cdot xyz + b \cdot xy + c \cdot xz + d \cdot yz + e \cdot x + f \cdot y + g \cdot z + h$$

Funksiyaning qiymatlar jadvalida noma'lum koeffisientlarni aniqlaymiz:

X	У	Z	$x'z' \lor (x'z \lor xz')y \lor$	$a \cdot x_1 x_2 x_3 + b \cdot x_1 x_2 + c \cdot x_1 x_3 +$	
			∨ <i>xy 'z '</i>	$+d \cdot x_2 x_3 + e \cdot x_1 + f \cdot x_2 + g \cdot x_3 + h$	
0	0	0	1	h	h=1
0	0	1	0	g+h	g=1
0	1	0	0	f+h	f=1
0	1	1	1	d+f+g+h	d=0
1	0	0	1	e+h	e=0
1	0	1	0	c+e+g+h	c=0
1	1	0	0	b+e+f+h	b=0
1	1	1	0	a+b+c+d+e+f+g+h	a=1

Demak, F(x,y,z) = xyz + y + z + 1.

- **2.** Tenglikning oʻng va chap tomoni Jegalkin koʻphadi koʻrinishiga keltirib, quyidagilarning toʻgʻrilarini aniqlang:
 - 1) $x \rightarrow (y \rightarrow z) = (x \rightarrow y) \rightarrow (x \rightarrow z)$;
 - 2) $(xy \rightarrow z) \rightarrow (x \rightarrow z) = x'yz;$
 - 3) $xy \rightarrow z = (x \rightarrow z)(y \rightarrow z)$;
 - 4) $(x \leftrightarrow y)(xy' \lor y) = xy$;
 - 5) $(x \rightarrow y) \rightarrow z = x \rightarrow (y \rightarrow z)$.

Yechim:5)
$$(x \rightarrow y) \rightarrow z = (xy + x + 1) \rightarrow z =$$

$$=(xy+x+1)z+(xy+x+1)+1=xyz+xz+xy+x+z;$$

$$x \rightarrow (y \rightarrow z) = x \rightarrow (yz+y+1) = x(yz+y+1) + x+1 = xyz+xy+1.$$

Bundan, $(x \rightarrow y) \rightarrow z \neq x \rightarrow (y \rightarrow z)$.

- **3.** Quyidagi bul funksiyalarini Jegalkin koʻphadi koʻrinishini topib, qaysi biri aynan chin -1, yoki aynan yolgʻonligini -0 aniqlang:
 - 1) $(y \rightarrow z) \rightarrow ((x \rightarrow y) \rightarrow (x \rightarrow z));$
 - $2) x \rightarrow (x' \rightarrow y);$
 - 3) $(x \rightarrow y) \rightarrow ((x \rightarrow (y \rightarrow z)) \rightarrow (x \rightarrow z);$
 - 4) $((x \rightarrow y) \rightarrow x) \rightarrow x$;
 - 5) $(x \lor y)$ $\lor x$ $y \lor x$.

Yechim:5)
$$(x \lor y)$$
 ' $\lor x$ ' $y \lor x = (xy + x + y + 1) \lor (x + 1)y \lor x = (xy + x + y + 1) \lor (xy + x + y + 1$

- 4. Quyidagi barcha bul funksiyalari chiziqli ekanligini isbotlang:
 - 1) *x 'y 'z '\ xy 'z '\ x 'yz\ xyz*;
 - 2) $((x \lor y \lor z) \rightarrow xyz') \lor (x+y)z;$
 - 3) $(x'y \lor xy')z' \lor (x+y)z;$

4)
$$(x+y)z \lor (x'y' \lor xy)z;$$

Yechim: 5) $xyz \lor xy'z \lor x'yz' \lor x'y'z' = xz(y \lor y') \lor x'z' \lor (y \lor y') = xz \lor x'z' = xz \lor (x+1)(z+1) = xz \lor (xz+x+z+1) = xz(xz+x+z+1) + xz + xz + x + z + 1 = xz + xz + xz + xz + xz + z + 1 = x + z + 1.$

5. Bul funksiyalarining monotonligini isbotlang.

- 1) $xyz \lor x'yz \lor xyz'$;
- 2) xyz + xy + xz;
- 3) $xy \lor xz \lor yz$;
- 4) $(x \lor y \lor z)(x \lor y \lor z)(x \lor y \lor z \lor)$;
- 5) $(x \lor y \lor z)(x' \lor y \lor z)(x \lor y' \lor z)$.

Yechim: 5) avval qiymatlar jadvalini tuzamiz:

X	y	Z	f(x,y,z)
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	1
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	1

Endi har bir qiymatlar satrini va natijasini taqqoslaymiz:

$$000 < 001, 000 < 101, 000 < 010, 000 < 110, 000 < 011, 000 < 100, 000 < 111,$$

Berilgan funksiyani taqqoslashning yana bir usuli diagrammada tasvirlash yordamida bajariladi. (chap tomonda oʻzgaruvchilarning qiymatlari diagrammasi tasvirlangan boʻlsa, oʻng tomonda funksiyaning qabul qilgan qiymatlari diagrammasi tasvirlangan.) Koʻrinib turibdiki, oʻzgaruvchilarning qiymatlari pastdan yuqoriga oʻsib borayapti va xuddi shunday funksiya qabul qilgan qiymatlar ham pastdan yuqoriga oʻsib boradi. Demak, berilgan funksiyamiz monoton funksiya.

